

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

- Potrivit dispozițiilor art. 98 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „Judecătorii și procurorii răspund disciplinar pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, precum și pentru faptele care afectează prestigiul justiției”. În conformitate cu dispozițiile alin. (2) ale articolului amintit, „răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor militari poate fi angajată numai potrivit dispozițiilor prezentei legi.”

Abaterile pentru care judecătorii și procurorii răspund disciplinar sunt enumerate strict și limitativ în cuprinsul art. 99 din legea amintită, sistemul românesc, în mod similar altor legislații, fiind caracterizat de o standardizare a abaterilor disciplinare.

Din examinarea prevederilor legale actuale și din practica disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii, a rezultat că dispozițiile art. 99 nu acoperă o serie de conduite ale magistraților care pot aduce atingere gravă prestigiului justiției și demnității funcției de magistrat. Din acest motiv, legislația nu a permis sancționarea disciplinară a acestor conduite, ceea ce a produs prejudicii însemnate imaginii justiției, atât în România, cât și la nivel european.

- În ultimele Rapoarte ale Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare se rețin următoarele: „Capacitatea inspecției judiciare ar trebui consolidată și concentrată mai mult pe cazurile disciplinare. În timp ce sunt inițiate puține anchete disciplinare *ex-officio*, o parte considerabilă din activitățile inspecției judiciare sunt destinate răspunsului la plângeri și investigații individuale cu privire la acuzațiile sau calomniile publice la adresa magistraților”. Potrivit Raportului din luna iulie 2011, consolidarea răspunderii sistemului judiciar rămâne o provocare importantă. România neangajându-se încă într-un proces de reformă aprofundată a sistemului disciplinar, în condițiile în care capacitatea și rezultatele înregistrate de Inspecție nu s-au îmbunătățit în

mod semnificativ.

Se recomandă luarea măsurilor pentru consolidarea capacității și a organizării inspecțiilor judiciare pentru a se asigura concentrarea suficientă pe investigarea disciplinară și introducerea unei evaluări anuale a performanței inspecției judiciare, precum și continuarea procesului de reformare a inspecției judiciare.

2. Schimbări preconizate

● Spre deosebire de dreptul comun în materie, reprezentat de Codul Muncii, Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, enumeră exhaustiv abaterile pentru care judecătorii și procurorii răspund disciplinar. Or, pentru ca reglementarea în materie să poată răspunde în mod adecvat diverselor situații practice este necesară extinderea sferei abaterilor disciplinare, prin includerea în această categorie a unor fapte prin care se încalcă îndatoririle specifice funcției ori se aduce atingere prestigiului funcției deținute și care în prezent nu sunt sancționate, ori nu sunt sancționate sub nomen juris propriu.

Totodată, prezentul proiect de act normativ definește noțiunea de exercitare a funcției cu gravă neglijență ori rea credință și elimină în acest fel lipsa de determinare a conceptului, de natură să ducă la o apreciere arbitrară a acestei abateri disciplinare.

Principalele măsuri propuse vizează:

1. extinderea sferei abaterilor disciplinare;
2. modificarea prevederilor legale ce reglementează sancțiunile disciplinare aplicabile judecătorilor și procurorilor, inclusiv prin introducerea sancțiunii disciplinare a suspendării din funcție pe o perioadă de până la 6 luni;
3. definirea noțiunii de exercitare a funcției cu gravă neglijență ori rea credință;
4. introducerea condiției bunei reputații drept cerință de acces și menținere în funcție.

● Prezentul proiect de act normativ urmărește consolidarea instituțională a Inspecției Judiciare, această entitate urmând a beneficia de personalitate juridică.

Astfel, se prevede înființarea Inspecției Judiciare, ca structură cu personalitate juridică în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, cu sediul în municipiul București, prin reorganizarea Inspecției Judiciare.

Conform prezentului proiect de act normativ, Inspecția Judiciară acționează potrivit principiului independenței operaționale și îndeplinește, prin inspectorii judiciari numiți în condițiile legii, atribuții de analiză, verificare și control în domeniile specifice ale activității.

Inspecția judiciară urmează a fi condusă de un inspector șef, ordonator de credite, ajutat de un inspector șef adjunct.

Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Inspecției Judiciare se asigură integral de la bugetul de stat, fondurile destinate Inspecției Judiciare fiind evidențiate distinct în bugetul Consiliului Superior al Magistraturii.

Inspectorul șef și inspectorul șef adjunct sunt numiți de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii pe un mandat de 3 ani, cu posibilitatea unei singure reînnoiri, în urma unui concurs organizat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Concursul constă în prezentarea unui proiect referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere respective și într-o probă scrisă privind managementul, comunicarea, resursele umane, capacitatea candidatului de a lua decizii și de a-și asuma răspunderea, rezistența la stres și un test psihologic.

Inspectorul șef și inspectorul șef adjunct pot fi revocați din funcție de către Plenul Consiliului în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor manageriale. Revocarea se dispune pe baza raportului anual de audit extern independent, care are ca obiect evaluarea calității managementului Inspecției Judiciare.

Inspectorii din cadrul Inspecției Judiciare sunt numiți în funcție de către inspectorul șef, în urma unui concurs, pentru un mandat de 6 ani, dintre judecătorii și procurorii care au o vechime de cel puțin 8 ani în magistratură, care au cel puțin grad de tribunal sau parchet de pe lângă tribunal și au avut calificativul foarte bine la ultima evaluare.

Prezentul proiect de act normativ extinde sfera titularilor acțiunii disciplinare în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, ceea ce reprezintă o soluție echilibrată, având în vedere necesitatea întăririi disciplinei profesionale și consolidarea independenței operaționale a Inspecției Judiciare.

Conform prezentului proiect de act normativ, acțiunea disciplinară, în cazul abaterilor săvârșite de un judecător, se exercită de Inspeția Judiciară prin inspectorul judiciar, de ministrul justiției sau de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Acțiunea disciplinară, în cazul abaterilor săvârșite de procurori se exercită de Inspeția Judiciară prin inspectorul judiciar, de ministrul justiției sau de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În fine, acțiunea disciplinară, în cazul abaterilor săvârșite de un magistrat-asistent, se exercită de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau de Inspeția Judiciară prin inspectorul judiciar.

Întărirea Inspecției Judiciare presupune acordarea unei autonomii de decizie și în efectuarea cercetării disciplinare pentru inspectorul judiciar, prezentul proiect de act normativ aducând o serie de soluții în acest sens (ex.: se reglementează primar atribuțiile inspectorilor judiciari în materie, se consacră dreptul acestora de a exercita acțiunea disciplinară, de a dispune măsuri în cadrul procedurii disciplinare). Cu toate acestea, având în vedere că inspectorul judiciar se află într-o structură ierarhică, rezoluțiile inspectorului judiciar trebuie confirmate de inspectorul șef, cu posibilitatea acestuia de a modifica soluția, în scris și motivat.

În vederea asigurării imparțialității, prezentul proiect de act normativ prevede că modul de repartizare a sesizărilor și a dosarelor disciplinare către inspectorii judiciari se face în sistem computerizat sau în alt mod care asigură repartizarea aleatorie a dosarelor.

În ceea ce privește organizarea noii Inspecții Judiciare, menționăm că aceasta dobândește personalitate juridică, posturile și personalul fiind preluate de la actuala Inspeție Judiciară care funcționează pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii. Din acest motiv, prezentul proiect de act normativ nu presupune posturi noi ori cheltuieli bugetare suplimentare, ci doar o reorganizare sub aspect

structural a instituției. Conform prezentului proiect de act normativ, posturile Inspecției Judiciare vor fi preluate din numărul maxim de posturi finanțate Consiliului Superior al Magistraturii prin legea bugetară anuală.

3. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al prezentului act normativ

1. Impactul macroeconomic

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

2. Impactul asupra mediului de afaceri

3. Impactul social

4. Impactul asupra mediului

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -

Indicatori	Anul curent					Următorii 4 ani		Media pe 5 ani
	2	3	4	5	6	7		
1	2011	2012	2013	2014	2015			
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări								
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta:								

(i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	
3. Impact financiar plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
7. Alte informații	
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	Este necesară adoptarea unor acte normative în aplicarea prezentului proiect de act normativ. Autorități responsabile: Consiliul Superior al Magistraturii și Inspekția Judiciară.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsurile normative necesare	Prezentul proiect de act normativ nu se

aplicării directe a actelor normative comunitare	referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
6. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind	Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

constituirea consiliilor interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Prezentul proiect de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1069 din 10.10.2011. De asemenea, prezentul proiect de act normativ a primit avizul Consiliului Superior al Magistraturii în data de 27.09.2011.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Prezentul proiect de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Justiției: www.just.ro .
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	
3. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Alte informații	Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

EMIL BOC

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO